



การลงทุนในอินโดนีเซีย

Doing Business in Indonesia

2018



Building a better
working world



EY

Building a better
working world



สารบัญ

A. ภาพรวมการลงทุนในอินโดนีเซีย	1
A.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจ	1
A.2 ข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ	3
A.3 สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน	3
B. ภาษีอากร	7
B.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	7
B.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	17
B.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	20
B.4 ภาษีศุลกากรและพิธีการศุลกากร	21
C. รายงานทางการเงินและการสอบบัญชี	22
D. บุคคลธรรมดา	25
D.1 เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	25
D.2 วิชา	26
D.3 ใบอนุญาตทำงาน	28

Contents

A. Overview of foreign investment	35
A.1 Forms of business	35
A.2 Foreign ownership restrictions	37
A.3 Investment incentives	37
B. Taxation	41
B.1 Corporate income tax	41
B.2 Personal income tax	50
B.3 Value Added Tax (VAT) and sales tax	53
B.4 Customs duties	53
C. Financial reporting and audit	55
D. Individuals	58
D.1 Social security contributions	58
D.2 Entry visas	59
D.3 Work permits	60
List of government agencies in Indonesia and contact details	61
Abbreviations	64
Country updates and highlights of updates in CLMV+I	66



A. ภาพรวมการลงทุนในอินโดนีเซีย

A.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

บริษัทจำกัด

ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำสำหรับบริษัทจำกัดในกรณีทั่วไป คือ 50 ล้านบาท แต่หากเป็นบริษัทที่มีชาวต่างชาติเป็นเจ้าของจะต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำจำนวน 10,000 ล้านบาท และมีทุนชำระแล้วอย่างน้อยจำนวน 2,500 ล้านบาท ณ วันจดทะเบียน ในขณะที่ธุรกิจบางประเภทอาจต้องมีทุนชำระแล้วอย่างน้อยจำนวน 10,000 ล้านบาท ณ วันจดทะเบียน ทั้งนี้ บริษัทจำกัดจะต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คน

บริษัทจำกัดมี 2 ประเภท คือ บริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด โดยบริษัทมหาชนจำกัดจะถูกควบคุมและกำกับดูแลโดยหน่วยงานกำกับดูแลด้านการเงิน (Financial Service Authority)

สำนักงานสาขา

บริษัทต่างชาติสามารถจัดตั้งสำนักงานสาขาเพื่อประกอบธุรกิจบางประเภทใน อินโดนีเซีย เช่น ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง (งานโยธา) เป็นต้น

กิจการร่วมค้า

กิจการร่วมค้า (Joint venture) ถือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและเป็นผู้มีหน้าที่ เสียภาษี กิจการร่วมค้าในรูปแบบบริษัทจำกัดเรียกว่า Perseroan Terbatas (PT) ในภาษาอินโดนีเซีย

บริษัทต่างชาติสามารถประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในอินโดนีเซียได้โดยการ จัดตั้งกิจการร่วมค้ากับคู่ค้าสัญชาติอินโดนีเซีย และจะต้องขอหนังสือรับรองสำหรับการ ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจากสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกิจการร่วมค้าด้านสาธารณูปโภค จะต้องมีนิติบุคคลอินโดนีเซียเป็นผู้ถือ หุ้นในกิจการร่วมค้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 33 หรือร้อยละ 30 ถ้านักลงทุนต่างชาติมา จากประเทศในกลุ่มอาเซียน

สำนักงานผู้แทน

สำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้เท่าที่กฎหมาย กำหนด เช่น การกำกับดูแล การเป็นตัวกลาง การประสานงาน การจัดการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากผลประโยชน์ของบริษัทในเครือ การแนะนำสินค้าและการเตรียมเอกสาร จัดตั้งบริษัท เป็นต้น และไม่สามารถดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น การค้าขาย หรือการให้บริการ

A.2 ข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ

กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Investment Law) กำหนดให้บริษัทต่างชาติที่ลงทุนในอินโดนีเซีย (Penanaman Modal Asing: PMA) จะต้องลงทุนผ่านการจัดตั้งบริษัทจำกัด ซึ่งชาวต่างชาติอาจถือหุ้นทั้งหมดใน PMA หรืออาจร่วมทุนกับนักลงทุนในประเทศโดยไม่จำกัดจำนวนเงินลงทุน อีกทั้งประเภทธุรกิจที่ลงทุนจะต้องไม่ตกอยู่ในรายการต้องห้ามลงทุน (Negative List)

รายการต้องห้ามลงทุนได้กำหนดประเภทกิจการที่ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติลงทุน นักลงทุนต่างชาติสามารถประกอบกิจการบางประเภทได้ถ้าบรรลุเงื่อนไขตามที่กำหนด ตัวอย่างของกิจการภายใต้รายการต้องห้ามลงทุน เช่น การขนส่งระหว่างประเทศ การให้บริการระบบข้อมูลสื่อสาร ธุรกิจธนาคารเพื่อการแลกเปลี่ยนเงินตรา และบริษัทฯ เป็นต้น

A.3 สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของอินโดนีเซีย (Indonesia Investment Coordinating Board: BKPM) จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการลงทุนแก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ สิทธิประโยชน์หลัก มีดังต่อไปนี้

การลดหย่อนภาษีอากร

บริษัทอินโดนีเซียที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของอินโดนีเซีย (ทั้งบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และบริษัทที่จัดตั้งขึ้นแล้วและประสงค์จะขยายการลงทุน) โดยพิจารณาจากประเภทธุรกิจหรือจัดตั้งในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรดังต่อไปนี้

- ▶ การหักค่าเสื่อมราคาและการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ในอัตราเร่ง
- ▶ ขยายระยะเวลาการใช้ผลขาดทุนสะสมจาก 5 ปี เป็นระยะเวลาสูงสุด 10 ปี
- ▶ ลดอัตราภาษีเป็นอัตราร้อยละ 10 (หรือน้อยกว่า ภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน) สำหรับเงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทต่างชาติหรือชาวต่างชาติ
- ▶ ลดหย่อนภาษีเป็นจำนวนร้อยละ 30 ของเงินลงทุนในที่ดิน อาคาร โรงงานและอุปกรณ์ โดยถือเป็นรายจ่ายทางภาษีด้วยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี เป็นระยะเวลา 6 ปี

การยกเว้นภาษีอากรสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมบุกเบิก

นักลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมบุกเบิก (Pioneer industry) สามารถขอรับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีถึง 20 ปี (ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินลงทุน) นับตั้งแต่วันที่เริ่มผลิต และลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลกึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) เป็นระยะเวลา 2 ปีถัดมา

นักลงทุนที่ได้รับสิทธิการลดหย่อนภาษีอากร โดยพิจารณาจากประเภทธุรกิจหรือจัดตั้งในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะไม่สามารถรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมบุกเบิก และในทางกลับกัน นักลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมบุกเบิกจะไม่สามารถรับสิทธิการลดหย่อนภาษีอากร โดยพิจารณาจากประเภทธุรกิจหรือจัดตั้งในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

สิทธิประโยชน์จากการนำเข้า

บริษัทที่ประกอบกิจการผลิตสินค้าหรือให้บริการในภาคอุตสาหกรรม เช่น ท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ขนส่งมวลชน บริการสาธารณสุข เหมืองแร่ ก่อสร้าง โทรคมนาคมและการทำเรือ จะได้รับสิทธิยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้าเครื่องจักร สินค้าและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด

อัตราภาษีพิเศษ

กลุ่มธุรกิจดังต่อไปนี้ เป็นกลุ่มธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราพิเศษ

▶ ปีโตรเลียม

บริษัทที่ประกอบธุรกิจปีโตรเลียมจะได้รับสิทธิเสียภาษีในอัตราพิเศษเมื่อได้ลงนามในสัญญาและสัญญาดังกล่าวได้รับการอนุมัติ ทั้งนี้ สำนักงานสาขาของบริษัทปีโตรเลียมต่างชาติ ยังคงมีภาระต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการจำหน่ายกำไรในอัตราร้อยละ 20 บนกำไรสุทธิหลังหักภาษี หรือในอัตราที่ลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

▶ เหมืองแร่

อัตราภาษีเงินได้ของบริษัทเหมืองแร่จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าบริษัทเหมืองแร่นั้นได้รับสัมปทานเมื่อใด ผู้ที่ได้รับสัมปทานในช่วงแรกจะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 45 ส่วนผู้ที่ได้รับสัมปทานในปัจจุบันจะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 25

แม้ว่าบริษัทเหมืองแร่จะมีหน้าที่หักและนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 20 ของเงินปันผลที่จ่ายให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติ ผู้ที่ได้รับสัมปทานในช่วงแรกอาจได้รับลดภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเหลืออัตราร้อยละ 10 ซึ่งอัตราภาษีดังกล่าวอาจลดลงได้อีกภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

▶ บริษัทรับเหมาก่อสร้าง

บริษัทรับเหมาก่อสร้างต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 2 ถึงร้อยละ 6 ของมูลค่าสัญญา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของแต่ละบริษัท และ/หรือ ประเภทของการบริการ โดยจะถือว่าเป็นภาระภาษีสุดท้าย (Final tax) ของบริษัท ดังนั้น บริษัทรับเหมาก่อสร้างจึงไม่มีภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลอีกเมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี อย่างไรก็ตาม บริษัทรับเหมาก่อสร้าง

ต่างชาติประกอบธุรกิจเงินในอินโดนีเซียผ่านสาขาหรือสถานประกอบการถาวร จะมีภาระต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการจำหน่ายกำไรในอัตราร้อยละ 20 บนกำไรหลังหักภาษี ซึ่งอัตรภาษีดังกล่าวอาจลดลงได้ภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

▶ บริษัทต่างชาติประกอบกิจการขุดเจาะน้ำมัน

บริษัทต่างชาติประกอบกิจการขุดเจาะน้ำมันต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลบนรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.75 และภาษีเงินได้นิติบุคคลจากการจำหน่ายกำไรในอัตราร้อยละ 20 บนกำไรสุทธิหลังหักภาษี หรือในอัตราที่ลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

▶ บริษัทต่างชาติประกอบกิจการขนส่งระหว่างประเทศและสายการบิน

บริษัทต่างชาติประกอบกิจการขนส่งระหว่างประเทศและสายการบินต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 2.64 บนรายรับก่อนหักรายจ่าย

▶ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ประกอบการทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่มียอดรายรับก่อนหักรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 4,800 ล้านบาท ต้องเสียภาษีเงินได้อัตราร้อยละ 1 บนยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายต่อเดือน ซึ่งภาษีดังกล่าวถือว่าเป็นภาระภาษีสุดท้ายของผู้เสียภาษี โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2556

มาตรการดังกล่าว ไม่รวมเงินได้จากการบริการด้านวิชาชีพส่วนบุคคลที่เป็นอิสระ เช่น ทนายความ นักบัญชี แพทย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรประเภทอื่น เช่น บริษัทรับเหมาก่อสร้าง ไม่สามารถได้รับสิทธิเสียภาษีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอัตราร้อยละ 1 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

B. ภาษีอากร

B.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประเภทภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	25
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินได้ที่จ่ายให้กับผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย	
เงินปันผล	10/15
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	15
ค่าบริการ	2
ค่าบริการก่อสร้าง	2/3/4/6
ค่าเช่าสินทรัพย์	2
ค่าเช่าที่ดินและอาคาร	10

ประเภทภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ที่จ่ายให้กับผู้ที่มีถิ่นที่ อยู่ในอินโดนีเซีย	20 (ก)
ภาษีจากการจำหน่ายกำไรของสำนักงานสาขา	20 (ก)

(ก) อัตราภาษีอาจลดหรือยกเว้นได้ภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายอินโดนีเซีย จะต้องนำเงินได้จากการประกอบ
กิจการทั่วโลก มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และสามารถนำภาษีที่
ถูกจัดเก็บในต่างประเทศมาเครดิตกับภาษีเงินได้นิติบุคคลในอินโดนีเซียได้ หาก
เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด

สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติจะเสียภาษีเฉพาะรายได้อันเนื่องมาจากการ
ประกอบกิจการในอินโดนีเซียเท่านั้น

บริษัทต่างชาติที่มีสถานประกอบการถาวรในอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีบน
เงินได้ที่ได้รับแม้จะมีเงินได้อันเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจของสถาน
ประกอบการถาวรโดยตรง แต่หากเป็นเงินได้ที่บริษัทต่างชาติได้รับมาจากธุรกิจ
อันมีลักษณะคล้ายคลึงกับธุรกิจของสถานประกอบการถาวร เงินได้ดังกล่าวจะ
ถือว่าเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอินโดนีเซียตามหลัก Force of
attraction

เงินได้พึงประเมิน

เงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษีนั้นมีหลายประเภท เช่น

- ▶ กำไรจากการดำเนินกิจการ
- ▶ กำไรจากการขาย หรือการโอนทรัพย์สิน
- ▶ ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าสิทธิ ค่าเช่าและเงินได้จากการให้ใช้ทรัพย์สิน

- ▶ เงินได้จากการปรับโครงสร้างองค์กร
- ▶ กำไรจากการขาย หรือโอนสัมปทานเหมืองแร่ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจากการร่วมทุนในบริษัทที่ประกอบธุรกิจเหมืองแร่
- ▶ ภาษีที่ได้รับคืนและถูกนำไปเป็นรายจ่ายทางภาษีแล้ว
- ▶ เงินได้ที่ได้รับจากบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามภายใต้กฎหมายอิสลาม

เงินได้บางประเภทนั้นเมื่อถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้วจะถือเป็นภาระภาษีสุดท้าย เช่น ค่าเช่าที่ดินและอาคาร กำไรจากการขายที่ดินและอาคาร เงินได้จากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย รายรับของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในกรณีที่รายรับก่อนหักรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 4.8 ล้านรูเปีย เป็นต้น

รายจ่ายทางภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถหักรายจ่ายจากเงินได้เพื่อการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล หากเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดเงินได้นั้นๆ แต่รายจ่ายบางรายการไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษี หรือเรียกว่ารายจ่ายต้องห้าม ได้แก่

- ▶ ภาษีเงินได้และค่าปรับ
- ▶ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ถือหุ้น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ▶ ของขวัญ
- ▶ เงินบริจาค (ยกเว้นเงินบริจาคบางประการ)
- ▶ ผลประโยชน์รวมถึง เงินช่วยเหลือ ของขวัญ รางวัลที่ให้แก่นักงาน หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน
- ▶ เงินสำรองสำหรับบางธุรกิจ
- ▶ ผลขาดทุนของธุรกิจ在不同ประเทศ

สินค้าคงเหลือ

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษี มูลค่าของสินค้าคงเหลือจะต้องคำนวณด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อน (First-In First-Out method: FIFO) หรือวิธีต้นทุนโดยเฉลี่ย โดยไม่อนุญาตให้ใช้วิธีเข้าหลังออกก่อน (Last-In First-Out method: LIFO)

สำรองทางบัญชี

โดยปกติหนี้เงินสำรองทางบัญชีไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษี อย่างไรก็ตาม สำหรับธุรกิจบางประเภท เช่น ธนาคาร และสถาบันการเงินบางประเภท เช่น บริษัทประกันภัย บริษัทสินเชื่อ สามารถนำเงินสำรองหนี้สงสัยจะสูญมาเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

บริษัทที่ดำเนินธุรกิจดังต่อไปนี้สามารถนำเงินสำรองบางประเภทที่ตั้งไว้มาถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

- ▶ บริษัทผู้ออกประกันสังคม: เงินสำรองสำหรับประกันสังคม
- ▶ บริษัทประกอบธุรกิจด้านป่าไม้: เงินสำรองสำหรับการปลูกป่า
- ▶ บริษัทประกอบธุรกิจเหมืองแร่: เงินสำรองสำหรับฟื้นฟูเหมืองแร่
- ▶ บริษัทประกอบธุรกิจบำบัดของเสีย: เงินสำรองสำหรับปิดและซ่อมแซมโรงงานบำบัดของเสีย

หนี้สูญสามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้หากเป็นไปตามเงื่อนไข อย่างไรก็ตาม การตัดจำหน่ายลูกหนี้การค้าที่เป็นบริษัทในเครือไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคาสามารถคำนวณได้จากอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ด้วยวิธีเส้นตรง หรือวิธียอดลดลง

ตารางด้านล่างแสดงอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์แต่ละประเภท

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	วิธีคำนวณ	
		วิธีเส้นตรง (ร้อยละ)	วิธียอดลดลง (ร้อยละ)
อาคาร			
ถาวร	20	5	-
ไม่ถาวร	10	10	-
สินทรัพย์ชนิดอื่น			
ประเภทที่ 1	4	25	50
ประเภทที่ 2	8	12.5	25
ประเภทที่ 3	16	6.25	12.5
ประเภทที่ 4	20	5	10

สินทรัพย์ไม่มีรูปร่างที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปี รวมถึงสิทธิการเช่าสินทรัพย์ จะถูกตัดจำหน่ายตามอายุการใช้งานและค่าเสื่อมราคาด้วยอัตราเดียวกันกับสินทรัพย์ถาวร อย่างไรก็ตาม ธุรกิจบางประเภท หรือธุรกิจที่ตั้งอยู่ในบางพื้นที่ อาจใช้ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายในอัตราพิเศษ

ส่วนต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน

กำไรและขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนถือเป็นรายได้และรายจ่ายทางภาษี ตามลำดับ หากเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของอินโดนีเซีย

เงินปันผล

เงินปันผลเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเงินปันผลที่จ่ายจากบริษัทอินโดนีเซียให้กับบริษัทอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 และภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20 ซึ่งอาจได้รับยกเว้นหากเงินปันผลนั้นจ่ายจากกำไรสะสมและบริษัทผู้รับเงินปันผลนั้นถือหุ้นในบริษัทผู้จ่ายเงินปันผลเป็นสัดส่วนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 25 ของทุนที่ได้ชำระแล้ว

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียและได้รับเงินปันผลจะต้องเสียภาษีในอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ซึ่งถือเป็นภาระภาษีสุดท้าย และเงินปันผลที่จ่ายให้กับผู้รับในต่างประเทศจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 20 หรืออัตราที่ลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

ดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยบางประเภทที่จ่ายให้กับผู้รับซึ่งเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย จะต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 20 เช่น ดอกเบี้ยจากการฝากเงินออมทรัพย์ ฝากประจำ หรือบัตรเงินฝาก ส่วนดอกเบี้ยที่นอกเหนือจากการฝากเงินดังกล่าว จะต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 เมื่อถูกหักภาษีหัก ณ ที่จ่ายแล้ว ถือว่าเป็นภาระภาษีสุดท้าย ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีนิติบุคคลอีก และหากผู้รับเป็นนิติบุคคลต่างชาติ จะต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 20 หรืออัตราที่ลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน

การบรรเทาภาระภาษีต่างประเทศ

ภาระภาษีที่ถูกจัดเก็บในต่างประเทศเนื่องจากเงินได้นอกประเทศนั้น สามารถนำมาเครดิตกับภาษีเงินได้นิติบุคคลในอินโดนีเซียได้ไม่เกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ วิธีการคำนวณภาษีนั้นอาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ขาดทุนสะสมยกมา

ผลขาดทุนไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางภาษีสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาได้ แต่สามารถยกไปใช้ได้ภายใน 5 รอบระยะเวลาบัญชีถัดไปต่อเนื่องกัน และธุรกิจบางประเภทอาจยกยอดไปรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปได้สูงสุด 10 ปี

การใช้ผลขาดทุนระหว่างบริษัทในเครือ

ผลขาดทุนของบริษัทหนึ่งไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายของบริษัทในเครืออีกบริษัทหนึ่งได้

การกำหนดราคาโอน (Transfer pricing)

บริษัทที่มีธุรกรรมกับบริษัทในเครือต้องทำธุรกรรมด้วยราคาตลาดและเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลทางการค้า

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอนซึ่งประกอบด้วย เอกสารข้อมูลหลัก (Master file) เอกสารข้อมูลในประเทศ (Local file) และรายงานธุรกรรมในแต่ละประเทศ (Country-by-Country Report: CbCR) ถ้าธุรกรรมระหว่างบริษัทในเครือมีมูลค่ามากเกินกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ การตกลงราคาโอนเป็นการล่วงหน้า (APA) ทั้งแบบเอกภาคี (Unilateral) และแบบทวิภาคี (Bilateral) สามารถกระทำได้ในอินโดนีเซีย

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาราคาตลาด กฎหมายได้กำหนดวิธีการกำหนดราคาโอนดังต่อไปนี้ในการพิจารณาราคาตลาด

- ▶ วิธีเปรียบเทียบกับราคาที่มีได้ควบคุม
- ▶ วิธีราคาขายต่อ
- ▶ วิธีราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม
- ▶ วิธีแบ่งกำไร
- ▶ วิธีแบ่งกำไรสุทธิเป็นรายธุรกรรม

ข้อกำหนดของอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป อินโดนีเซียกำหนดให้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่เกินกว่า 4 ต่อ 1 โดยดอกเบี้ยจ่ายอันเนื่องมาจากหนี้สินที่เกินกว่าอัตราส่วนที่กำหนดดังกล่าวจะไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้

เงินกู้ยืมจากบริษัทในเครืออาจถือว่าเป็นส่วนของทุน และทำให้ดอกเบี้ยจ่ายจากเงินกู้ยืมดังกล่าวไม่สามารถถือเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ ทั้งนี้ กรมสรรพากร อาจนำกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนมาบังคับใช้เพื่อพิจารณารายได้และรายจ่ายทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมดังกล่าว

สำหรับการกู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือนั้น บริษัทควรพิจารณาข้อกำหนดต่อไปนี้เพื่อลดความเสี่ยงจากการถูกประเมินมิให้นำดอกเบี้ยจ่ายมาเป็นรายจ่ายทางภาษี

- ▶ จัดทำรายงานวิเคราะห์ถึงความจำเป็นของการกู้ยืม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึง รายละเอียดและวัตถุประสงค์ สภาพตลาดขณะที่มีการให้เงินกู้ยืม จำนวนเงิน กู้ยืมและเงื่อนไข การประกันและทรัพย์สินค้ำประกัน รวมถึงจำนวนหนี้สินค้างชำระทั้งหมดของผู้กู้ยืม และความสามารถในการชำระหนี้โดยพิจารณาจาก ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย
- ▶ หลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าการกู้ยืมเงินนั้นเกิดขึ้นจริง
- ▶ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของผู้กู้ยืมจะต้องสอดคล้องกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือตามที่ธุรกิจทั่วไปปฏิบัติกัน
- ▶ ดอกเบี้ยหรือค่าบริการอื่นๆ ที่จ่ายระหว่างบริษัทในเครือจะต้องเป็นไปตาม ราคาตลาด

การนำส่งแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปีภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งอาจยื่นคำขอขยายระยะเวลาได้อีก 2 เดือน และต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปี (หากมี) ก่อนยื่นแบบแสดงรายการดังกล่าว

นอกจากนี้ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลล่วงหน้าเป็นรายเดือน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปเป็นจำนวน 1 ใน 12 ของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา (โดยไม่รวมเงินได้พิเศษอื่นหรือภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มเติมในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา)

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ณ วันที่ 30 เมษายน 2561 อินโดนีเซียลงนามเข้าร่วมอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ จำนวน 67 ประเทศ ดังนี้

กาตาร์	บังคลาเทศ	สวีเดน
เกาหลีใต้	บัลแกเรีย	สหพันธรัฐรัสเซีย
เกาหลีเหนือ	เบลเยียม	สหรัฐอเมริกา
คูเวต	ปากีสถาน	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
แคนาดา	ปาปัวนิวกินี	สหราชอาณาจักร
โครเอเชีย	โปรตุเกส	สาธารณรัฐเช็ก
จอร์แดน	โปแลนด์	สปป. ลาว
จีน	ฝรั่งเศส	สาธารณรัฐสโลวัก
ซิมบับเว	ฟินแลนด์	สิงคโปร์
ซีเรีย	ฟิลิปปินส์	ออสเตรเลีย
ชูดาน	มองโกเลีย	ออสเตรีย
ซูรินาเม	มาเลเซีย	อาร์เมเนีย
เซเชลส์	เม็กซิโก	อิตาลี
ญี่ปุ่น	โมร็อกโก	อินเดีย
เดนมาร์ก	ยูเครน	อิหร่าน
ตุรกี	เยอรมัน	อียิปต์
ตูนิเซีย	โรมาเนีย	อุซเบกิสถาน
ไต้หวัน	ลักเซมเบิร์ก	แอฟริกาใต้
ไทย	เวเนซุเอลา	แอลจีเรีย
นอร์เวย์	เวียดนาม	ฮ่องกง
นิวซีแลนด์	ศรีลังกา	ฮังการี
เนเธอร์แลนด์	สเปน	
บรูไน ดารุสซาลาม	สวิตเซอร์แลนด์	

B.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาบนเงินได้จากแหล่งเงินได้ทั่วโลก ส่วนบุคคลผู้ที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียนั้นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะเงินได้จากแหล่งเงินได้ในอินโดนีเซียเท่านั้น

บุคคลธรรมดาที่ได้พำนักอยู่ในอินโดนีเซียมากกว่า 183 วันในระยะเวลา 12 เดือนใดๆ หรือระยะเวลาตามปีภาษี จะถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย

เงินได้พึงประเมิน

โดยทั่วไป เงินได้ที่ลูกจ้างต้องนำมารวมเพื่อเสียภาษี ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน ค่านายหน้า โบนัส เงินบำนาญ เงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ได้รับเนื่องจากการทำงาน ส่วนค่าตอบแทนอื่นที่มีใช้ตัวเงิน อาจไม่ถือเป็นเงินได้สำหรับลูกจ้าง และบริษัทนายจ้างไม่สามารถนำไปถือเป็นรายจ่ายทางภาษี

ผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน สมาชิกของสมาคม หรือบุคคลตามกฎหมายอื่นๆ อาจเสียภาษีบนเงินได้จากธุรกิจและเงินได้ประเภทอื่นในอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 30

เงินปันผล ค่าเช่า ค่าสิทธิและดอกเบี้ยในบางกรณีซึ่งจ่ายให้กับบุคคลธรรมดาเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราที่แตกต่างกัน ในกรณีทั่วไป เงินได้เหล่านี้ต้องนำมารวมกับรายได้อื่นๆ และเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าตั้งแต่อัตราร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 30 อย่างไรก็ตาม สำหรับเงินได้บางประเภท เมื่อถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว ไม่ต้องนำมารวมกับรายได้อื่นเพื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอีก เนื่องจากถือว่าเป็นภาระภาษีสุดท้าย เช่น เงินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- ▶ ผู้เสียภาษีที่มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียได้รับเงินปันผลอยู่ในบังคับเสียภาษีสุดท้ายในอัตราร้อยละ 10
- ▶ เงินชดเชยจากการเลิกจ้างเสียภาษีสุดท้ายในอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 25
- ▶ เงินได้เนื่องจากผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุจ่ายจากกองทุนบำนาญ เสียภาษีสุดท้ายในอัตราตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 5

ค่าใช้จ่าย

รายการดังต่อไปนี้สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายจากเงินได้ต่อปีของลูกจ้างเพื่อการคำนวณเงินได้ที่ต้องเสียภาษี

- ▶ ค่าใช้จ่ายเหมาในอัตราร้อยละ 5 ของเงินได้รวมก่อนหักรายจ่าย แต่ไม่เกิน 6 ล้านรูเปียต่อปี
- ▶ เงินสมทบเข้ากองทุนที่ได้รับอนุมัติ

ค่าลดหย่อน

ประเภทของค่าลดหย่อน	จำนวน (ล้านรูเปีย)
ค่าลดหย่อนส่วนบุคคล	54
ค่าลดหย่อนสำหรับผู้ที่มีคู่สมรส	4.5
ค่าลดหย่อนสำหรับภรรยา หากเงินได้นั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับเงินได้ของสามี หรือสมาชิกอื่นในครอบครัว	54
ค่าลดหย่อนสำหรับบุตรและบุตรบุญธรรมต่อคน (สูงสุด 3 คน)	4.5

อัตราภาษี

ตารางด้านล่างแสดงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ (รูเปีย)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
50,000,000 หรือน้อยกว่า	5
50,000,001 ถึง 250,000,000	15
250,000,001 ถึง 500,000,000	25
500,000,001 หรือมากกว่า	30

ภาระภาษีสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย

บุคคลธรรมดาผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยละ 20 บนเงินได้อันเนื่องมาจากการทำงานในอินโดนีเซีย

การบรรเทาภาระภาษีต่างประเทศ

หากบุคคลผู้มีหน้าที่เสียภาษีในอินโดนีเซียได้รับเงินได้ในต่างประเทศ และได้เสียภาษีเงินได้ในประเทศแหล่งเงินได้นั้น ภาษีเงินได้ที่จ่ายในต่างประเทศแล้วนั้นสามารถนำมาเครดิตออกจากภาษีที่ต้องชำระในอินโดนีเซียได้ ทั้งนี้ เท่ากับจำนวนภาษีที่ชำระไปในต่างประเทศ หรือจำนวนภาษีที่ต้องชำระในอินโดนีเซียจากเงินได้นั้นๆ แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า

การบรรเทาผลขาดทุนสุทธิ

ผลขาดทุนสุทธิสามารถถือเป็นค่าใช้จ่ายได้ภายใน 5 รอบระยะเวลาบัญชี

การชำระภาษีและการยื่นแบบแสดงรายการ

นายจ้างมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายเมื่อจ่ายเงินได้จากการจ้างแรงงานให้กับลูกจ้าง และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายรายเดือนภายในวันที่ 20 ของเดือนถัดไปและยื่นแบบแสดงรายการภาษีรายปีสำหรับลูกจ้างทุกคนภายในวันที่ 20 มกราคมของปีถัดไป

บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้อยู่ในบังคับต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไป ทั้งนี้ บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานเพียงอย่างเดียวจะไม่อยู่ในบังคับต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีรายเดือน

บุคคลธรรมดาที่สมรสแล้วสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของตนแยกต่างหากจากคู่สมรสได้

B.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

การบริโภคและการนำเข้าสินค้าและบริการ รวมถึงการให้บริการจากผู้ให้บริการในต่างประเทศแต่มีการใช้บริการในอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 อย่างไรก็ตาม การส่งออกสินค้าและบริการบางประเภทสามารถใช้อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 0

สินค้าฟุ่มเฟือยทั้งหมดที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศต้องเสียภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มเติมจากภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยจะอยู่ในอัตราระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 20 ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในอินโดนีเซียจะต้องใช้ระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-faktur) ซึ่งใบกำกับภาษีทุกฉบับต้องผ่านการรับรองทางอิเล็กทรอนิกส์โดยสำนักงานภาษี

B.4 ภาษีศุลกากรและพิธีการศุลกากร

สินค้าที่นำเข้ามาในอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีศุลกากร สินค้านำเข้าจะต้องผ่านพิธีการนำเข้า และชำระภาษีศุลกากรรวมถึงภาษีอื่นๆ เว้นแต่ได้รับยกเว้นตามกฎหมาย

อินโดนีเซียใช้ระบบพิกัดศุลกากร (รหัส 8 หลัก) ตามระบบฮาร์โมนไนซ์ขององค์การศุลกากรโลก ซึ่งภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าโดยส่วนใหญ่อยู่ในอัตราระหว่างร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 40 ในขณะที่สินค้าบางประเภทจะต้องเสียภาษีศุลกากรในอัตราที่สูงขึ้น เช่น ยานพาหนะประกอบสำเร็จอยู่ในอัตราระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 50 และสุราอยู่ที่อัตราร้อยละ 150 เป็นต้น

ผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้นำเข้าจะต้องสำแดงรายการสินค้า ณ สำนักงานศุลกากรที่ท่ารับสินค้า การสำแดงรายการสินค้านำเข้าควรมีเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบแจ้งหนี้ ใบกำกับการบรรจุหีบห่อ และใบตราส่งสินค้า ซึ่งเอกสารประกอบทั้งหมดนี้จะต้องอ้างอิงชื่อผู้นำเข้าไว้ด้วย

การสำแดงรายการสินค้านำเข้าในสำนักงานศุลกากรขนาดใหญ่บางแห่ง จะต้องกระทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange: EDI) ในขณะที่สำนักงานศุลกากรขนาดเล็กจะรับการสำแดงรายการสินค้านำเข้าผ่านอุปกรณ์เก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น แผ่นดิสก์ อย่างไรก็ตาม สำนักงานศุลกากรในพื้นที่ห่างไกลจะรับการสำแดงการนำเข้าสินค้าเป็นฉบับพิมพ์เท่านั้น



C. รายงานทางการเงินและการสอบบัญชี

หลักการบัญชี

โดยทั่วไป บริษัทใช้เกณฑ์คงค้าง (Accrual basis) ในการจัดทำงบการเงิน

แนวทางการปฏิบัติทางบัญชี

หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปของอินโดนีเซีย (Indonesian Generally Accepted Accounting Practices: Indonsian GAAPs) โดยส่วนใหญ่ จะสอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRSs) อย่างไรก็ดี ยังมีบางส่วนที่อาจแตกต่างกัน ในทางปฏิบัตินั้นหากมาตรฐานการบัญชีของอินโดนีเซียไม่มีข้อกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ บริษัทสามารถปฏิบัติตาม IFRSs ได้ หรือหากไม่มีข้อกำหนดใน IFRSs ก็สามารถปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่ได้รับการรับรองของสหรัฐอเมริกา (US GAAPs) ได้

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีและรายงานทางการเงินแห่งอินโดนีเซีย (Dewan Standar Akuntansi Keuangan: DSAK) และสถาบันนักบัญชีแห่งประเทศไทยอินโดนีเซีย (Ikatan Akuntan Indonesia: IAI) วางแผนที่จะแก้ไขให้หลักการบัญชีของอินโดนีเซียเป็นไปตาม IFRSs ทั้งหมด

การเปิดเผยข้อมูล

งบการเงินประกอบด้วยงบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบการเงินต้องจัดทำเป็นภาษาบาฮาซาอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม บริษัทสามารถยื่นคำขออนุญาตต่อกระทรวงการคลังเพื่อจัดทำงบการเงินเป็นภาษาอังกฤษ

การสอบบัญชี

บริษัท สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ กิจการร่วมค้า และสำนักงานผู้แทนที่ประกอบธุรกิจในอินโดนีเซีย จะต้องจัดทำงบการเงินซึ่งได้ตรวจสอบและรับรองโดยสำนักงานตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต

การนำส่งงบการเงิน

บริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดต้องนำส่งงบการเงินที่ได้ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้กับกระทรวงพาณิชย์ภายใน 6 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และนำส่งแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

เพื่อประโยชน์ในการเปิดเผยข้อมูลให้กับนักลงทุน บริษัทมหาชนจำกัดจะต้องนำส่งงบการเงินประจำปีที่ได้ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้กับหน่วยงานกำกับดูแลการเงิน (Otoritas Jasa Keuangan: OJK) ภายใน 3 เดือนหลังจากสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งนี้ งบการเงินสำหรับครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีต้องนำส่งภายใน 1 เดือนหลังจากวันสิ้นสุดของครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ระยะเวลาการจัดเก็บเอกสาร

นิติบุคคลทุกประเภทจะต้องเก็บรักษาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และหนี้สินของนิติบุคคลไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีเพื่อการตรวจสอบทางภาษี ในส่วนของเอกสารทางบัญชี บริษัทต้องจัดเก็บไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

หน่วยงานกำกับดูแลด้านการรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีและรายงานทางการเงินแห่งอินโดนีเซียเป็นหน่วยงานภายใต้สถาบันนักบัญชีแห่งประเทศไทยอินโดนีเซีย มีหน้าที่ในการร่างและออกมาตรฐานการบัญชีและการตรวจสอบบัญชี รวมถึงการตีความมาตรฐานการบัญชี

หน่วยงานกำกับดูแลตลาดทุนแห่งอินโดนีเซียมีหน้าที่ออกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีเพื่อทำให้เกิดมาตรฐานสำหรับการจัดทำงบการเงินและรายงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์



D. บุคคลธรรมดา

D.1 เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

อินโดนีเซียไม่มีการสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม อย่างไรก็ตาม นายจ้างและลูกจ้างอยู่ในบังคับต้องสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพและประกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงาน (BPJS Ketenagakerjaan) โดยมีวิธีการคำนวณเงินสมทบเข้ากองทุนดังนี้

- ▶ ประกันอุบัติเหตุจากการทำงาน – นายจ้างสมทบในอัตราระหว่างร้อยละ 0.24 และร้อยละ 1.74 ของเงินได้
- ▶ ประกันชีวิต – นายจ้างสมทบในอัตราร้อยละ 0.3 ของเงินได้
- ▶ กองทุนสำหรับผู้สูงอายุ – นายจ้างสมทบในอัตราร้อยละ 3.7 และลูกจ้างสมทบในอัตราร้อยละ 2 ของเงินได้

ลูกจ้างสามารถนำเงินที่สมทบเข้ากองทุนผู้สูงอายุมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 2 ของเงินได้

การสมทบเข้ากองทุน BPJS Ketenagakerjaan ข้างต้นจะบังคับใช้กับบริษัทที่มีลูกจ้างมากกว่า 10 คน หรือบริษัทที่มีการจ่ายค่าจ้างมากกว่า 1 ล้านรูเปียต่อเดือน ลูกจ้างชาวต่างชาติที่ทำงานในอินโดนีเซียเป็นระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือนอยู่ในบังคับต้องสมทบเข้ากองทุนนี้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ลูกจ้างชาวต่างชาติ สามารถรับเงินสมทบคืนในอัตราร้อยละ 3.7 บวกร้อยละ 2 บวกผลประโยชน์ส่วนเพิ่มจากเงินสมทบ เมื่อสิ้นสุดการทำงานและเดินทางออกจากอินโดนีเซีย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป อินโดนีเซียกำหนดให้บริษัทเข้าร่วมกองทุนดูแลสุขภาพ (BPJS Kesehatan) ซึ่งบริษัทจะต้องสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 4 และลูกจ้างจะต้องสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 1 ของค่าจ้างรายเดือน

D.2 วิซ่า

ชาวต่างชาติที่ประสงค์จะเดินทางเข้าอินโดนีเซียต้องได้รับวิซ่าไม่ว่าจะอยู่ในอินโดนีเซียนานเท่าใดก็ตาม อย่างไรก็ตาม ชาวต่างชาติที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ นักท่องเที่ยว หรือชาวต่างชาติผู้เดินทางเข้ามาด้วยวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรมและธุรกิจ จาก 14 ประเทศ รวมถึงประเทศไทย สามารถขอรับวิซ่าได้ ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on arrival) โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและสามารถพำนักอยู่ในอินโดนีเซียได้เป็นระยะเวลาสูงสุด 30 วัน

วิซ่าประเภทเข้าออกครั้งเดียวและหลายครั้ง

ชาวต่างชาติที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามายังอินโดนีเซียเพื่อติดต่อธุรกิจ หรือเพื่อดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ การท่องเที่ยว สังคม และวัฒนธรรม สามารถขอรับวิซ่าประเภทเข้าออกครั้งเดียว (Visa Kunjungan: VK) หรือวิซ่าประเภทเข้าออกหลายครั้ง (Visa Kunjungan Beberapa kali Perjalanan: VKBP) จากสถานทูตหรือสถานกงสุลอินโดนีเซียในต่างประเทศ

วีซ่าประเภทเข้าออกครั้งเดียว (VK) จะออกให้กับชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าและพำนักอยู่ในอินโดนีเซียไม่เกิน 60 วัน โดยจะสามารถขอต่ออายุได้คราวละ 1 เดือนภายในระยะเวลาทั้งหมดไม่เกิน 6 เดือน และจะไม่สามารถใช้ได้อีกหากชาวต่างชาติได้เดินทางออกนอกอินโดนีเซียไปแล้ว หากประสงค์จะเดินทางเข้าอินโดนีเซียอีกจะต้องขอวีซ่าใหม่อีกครั้ง ทั้งนี้ ผู้ที่ต้องการทำงานในอินโดนีเซียจะไม่สามารถใช้วีซ่าประเภทนี้ได้

วีซ่าประเภทเข้าออกหลายครั้ง (VKBP) มีอายุสูงสุด 12 เดือน ผู้ได้รับวีซ่าประเภทนี้จะสามารถเดินทางเข้าและพำนักอยู่ในอินโดนีเซียได้ไม่เกิน 60 วันต่อครั้ง ดังนั้นจึงเหมาะสำหรับผู้ที่ประสงค์จะเดินทางเข้าและพำนักอยู่ในอินโดนีเซียเพื่อติดต่อกิจการเป็นปกติธุระ หรือผู้ที่มิได้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในอินโดนีเซีย ทั้งนี้ผู้ที่ประสงค์จะทำงานในอินโดนีเซียจะไม่สามารถใช้วีซ่าประเภทนี้ได้เช่นกัน

วีซ่าถิ่นที่อยู่

วีซ่าถิ่นที่อยู่ (Visa Tinggal Terbatas: VTT) มีอายุ 30 วันนับจากวันที่ชาวต่างชาติเดินทางเข้าอินโดนีเซีย วีซ่าประเภทนี้จะออกให้เฉพาะชาวต่างชาติผู้ประสงค์จะทำงานในอินโดนีเซียตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยจะต้องมีบัตรถิ่นที่อยู่ (Kartu Izin Tinggal Terbatas: KITAS) และใบอนุญาตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ลูกจ้างชาวต่างชาติควรยื่นคำร้องขอบัตรถิ่นที่อยู่ ภายใน 30 วันนับจากวันเดินทางเข้าอินโดนีเซีย

บัตรถิ่นที่อยู่สามารถต่ออายุได้สูงสุด 5 ครั้ง โดยการขอต่ออายุในแต่ละครั้งจะมีอายุ 1 ปี

ผู้ติดตามของลูกจ้างชาวต่างชาติ จะต้องได้รับวีซ่าถิ่นที่อยู่ บัตรถิ่นที่อยู่และใบอนุญาตอื่นๆ เช่นเดียวกัน

D.3 ใบอนุญาตทำงาน

รัฐบาลอินโดนีเซียประสงค์ให้จ้างลูกจ้างชาวต่างชาติสำหรับงานหรือตำแหน่งงานที่ชาวอินโดนีเซียไม่สามารถทำได้ บริษัทที่ประสงค์จะจ้างลูกจ้างชาวต่างชาติจะต้องฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ชาวอินโดนีเซียเพื่อให้สามารถทำงานแทนชาวต่างชาติได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม (ยกเว้น ตำแหน่งงานในคณะกรรมการบริษัทหรือคณะกรรมการบริหาร)

นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างชาวต่างชาติมีใบอนุญาตทำงาน อย่างไรก็ตาม การขอวีซ่าและใบอนุญาตทำงานอาจซับซ้อนและใช้เวลานาน ด้วยเหตุนี้ นายจ้างควรประสานงานกับตัวแทนท้องถิ่นเพื่อยื่นขอวีซ่าและใบอนุญาตทำงานของลูกจ้างต่างชาติ ใบอนุญาตทำงานมีอายุมากที่สุด 12 เดือนและสามารถขอย้ายระยะเวลาได้ หากได้รับอนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

The background features several large spools of thread in vibrant colors: blue, purple, yellow, and pink. A network diagram with thin lines of corresponding colors radiates from a central point on the right side of the image. A large yellow trapezoidal shape is positioned in the upper right, containing the title text.

Doing Business in Indonesia

2018



Preface

This book was prepared by EY Thailand and EY Indonesia. It was written to give the busy executive a quick overview of the investment in Indonesia mainly covering taxation, investment incentives, forms of business, accounting practice and recent tax and regulatory updates.

Making decisions about foreign operations is complex and requires an intimate knowledge of a country’s commercial climate with a realization that the climate can change overnight. Companies doing business in Indonesia, or planning to do so, are advised to obtain current and detailed information from experienced professionals. This book reflects information current at 30 April 2018.





A. Overview of foreign investment

A.1 Forms of business

Limited liability company

The minimum capital requirement for a limited liability company is IDR 50 million, while foreign-owned company requires a capital investment of more than IDR 10 billion. Generally, the minimum paid-up capital required for foreign investment company upon registration is IDR 2.5 billion, but for certain industries, at least IDR 10 billion must be paid up. The limited liability company is required to have at least 2 shareholders.

The 2 types of limited liability company in Indonesia are the private limited liability company and the public company, while the latter is subject to a higher degree of regulation by the financial services authority (Otoritas Jasa Keuangan: OJK) (previously Bapepam-LK).

Branch office

Only foreign corporations operating in specific sectors (e.g., construction services business (civil and building works)) are allowed to set up a branch office in Indonesia.

Joint venture

Under Indonesian law, joint venture is recognized as legal entity and regarded as separate taxable entity. Joint venture which is established in a form of limited liability company is known as Perseroan Terbatas (PT).

The foreign company can also undertake the construction businesses in Indonesia under a joint venture arrangement with local partners, whereby a business entity certificate must be obtained from the relevant construction association. For infrastructure project, the joint venture must be at least 33% owned by Indonesian construction entities. The minimum partnership by the Indonesian construction company in the joint venture is reduced to 30%, if the foreign investors are from the Association of South-East Asian Nations (ASEAN) countries.

Representative office

A foreign corporation can set up a representative office in Indonesia but its activities are limited to certain activities, such as supervision, intermediation, coordination and management to further the interests of the head office, introduction of products and preparatory work for establishment of a company. The representative office is prohibited from generating any revenue or engaging in any sales or service activities.

A.2 Foreign ownership restrictions

The Foreign Investment Law requires the Foreign Direct Investment (FDI), called Penanaman Modal Asing (PMA), to be conducted through a limited liability company. In general, a PMA can be wholly owned by foreign investors or be jointly invested with domestic investors and there is no limitation on investment size, provided that the business does not fall under the “Negative List”.

The “Negative List” stipulates restricted business activities for large scale and/or foreign investments, some of which can be engaged in if certain conditions are met. Examples of the business activities under the Negative List include international shipping, data communication system service provider, foreign and non-foreign exchange bank and the pharmaceutical company.

A.3 Investment incentives

The Investment Coordinating Board (Badan Koordinasi Penanaman Modal: BKPM) was established with the objective to boost domestic and FDI. The privileges and incentives normally offered to promoted industries are described below.

Tax allowance incentive

Tax allowance incentive is available to certain qualifying resident companies (both new companies and existing companies expanding their business) investing in specific types of business or regions.

It consists of the following: -

- ▶ Accelerated depreciation and amortization
- ▶ Extended period up to 10 years for tax loss carry forwards (normally 5 years), subject to certain conditions
- ▶ Reduced tax rate of 10% (or potentially lower rates under a double tax treaty) for dividends paid to non-residents

- ▶ Investment allowance in the form of permission to deduct 30% of the amount invested in land, buildings, plant and equipment from net income, at a rate of 5% per annum over a 6-year period

Tax holiday incentive for pioneer industry

Introduced in 2011, companies engaged in a “pioneer industry” may seek a tax incentive commonly known as the tax holiday incentive. Starting from April 2018, the tax holiday incentive is given as an exemption from corporate income tax for 5 to 20 years from the commencement of commercial production, depending on the investment capital, and 50% corporate income tax reduction for 2 years after the expiry of the tax exemption period.

Taxpayers that have already received tax allowance incentives for investments are not eligible for the tax holiday incentive and vice versa.

Import duty incentives

The incentive consists of an exemption from import duty on machines, goods and materials for use in production imported by companies in certain sectors which produce goods and/or provide services, including tourism and culture, public transportation, public health services and mining, construction, telecommunications and port services.

Special tax rates

Certain industries are granted with special tax rates.

▶ Petroleum

Petroleum companies pay income tax at the applicable rates when their contracts were signed and approved. In addition, foreign petroleum branch office is subject to branch profit remittance tax of 20% on the after-tax net profits, unless otherwise reduced under applicable tax treaties.

▶ **Mining**

The tax rates applicable to general mining companies depend on when the concessions were granted, so while holders of earlier concessions may be taxed at historical tax rates ranging from 30% to 45%, holders of more recent concessions are taxed at the prevailing corporate income tax rate of 25%. Moreover, withholding tax on dividends paid to the recipient overseas is generally imposed at a rate of 20%, but holders of some earlier concessions were granted a reduced rate of 10%. The withholding tax rate may be reduced under applicable tax treaties.

▶ **Construction companies**

Construction companies are taxed at rates ranging from 2% to 6% of the contract value. These income tax rates apply to complete or partial construction activities, with the actual rate depending on the business qualifications and/or the types of service performed by the respective company. The tax is considered as a final tax, meaning that no corporate income tax is due on the income at the end of a fiscal year. Foreign construction companies operating in Indonesia through a branch or a permanent establishment are subject to a further branch profit remittance tax of 20% on the after-tax net profits, unless otherwise reduced under applicable tax treaties.

▶ **Foreign drilling companies**

Foreign drilling companies pay corporate income tax at a rate of 3.75% of their gross drilling income. They are also subject to branch profit tax of 20% on their after-tax net profits. The branch profit tax may be reduced under applicable tax treaties.

▶ **Non-resident international shipping companies and airlines**

Non-resident international shipping companies and airlines are taxed at a rate of 2.64% of gross turnover (which is inclusive of branch profit remittance tax).

▶ **Small and medium-sized entities**

Effective from 1 July 2013, individual and corporate taxpayers with annual gross turnover of up to IDR 4.8 billion are subject to income tax at a rate of 1% of monthly gross turnover. This is a final income tax.

For this purpose, incomes do not include those from independent professional services, such as services provided by lawyers, accountants, medical doctors and notaries.

Taxpayers qualifying for a different final tax regime, such as construction service companies, are not subject to this 1% final tax.



B. Taxation

B.1 Corporate income tax

At a glance

Descriptions	Rate (%)
Corporate income tax	25
Withholding tax on payment to residents: -	
Dividends	10/15
Interest	15
Royalties	15
Fees for services	2
Fees for construction services	2/3/4/6
Rent of assets	2
Rental of land or buildings	10

Descriptions	Rate (%)
Withholding tax on payments to non-residents	20 (a)
Branch profit remittance tax	20 (a)

(a) The rate could be reduced or exempt under the tax treaties.

Scope of corporate income tax

Companies incorporated or domiciled in Indonesia are subject to corporate income tax on their worldwide income. Foreign tax may be claimed as a tax credit, subject to limitation rules. Branches of foreign companies are taxed only on those profits derived from activities carried on in Indonesia. However, income accruing from Indonesia to a foreign company with a permanent establishment in Indonesia is taxed as income of the permanent establishment if the business generating the income is of a similar nature to the business of the permanent establishment. This follows the “force-of-attraction” principle.

Assessable income

Income is broadly defined and includes, but is not limited to, the following: -

- ▶ Business profits
- ▶ Gains from sales or transfer of assets
- ▶ Interest, dividends, royalties, rental and other income with respect to the use of property
- ▶ Income resulting from reorganization
- ▶ Gains from sales or transfer of all or part of a mining concession, funding participation in or capital contribution to a mining company
- ▶ Refund of tax that has been claimed as a tax deduction

- ▶ Income earned by syariah-based businesses (syariah refers to businesses conducted in accordance with Islamic law)

Final tax regime will be applicable to certain income derived (e.g., rental of land/building, gains from disposal of land/buildings, income from disposal of shares in Indonesian Stock Exchange, gross turnover of small and medium-sized entity if the annual turnover does not exceed IDR 4.8 billion).

Deductible expenses

Taxpayers are generally able to deduct expenses from gross income to the extent that they are directly or indirectly incurred in earning taxable income. Specified non-deductible expenses include the following: -

- ▶ Income tax and penalties
- ▶ Expenses incurred for the private needs of shareholders, associates or members
- ▶ Gifts
- ▶ Donations (with certain exceptions)
- ▶ Benefits in-kind, including a subsidy, aid, gift or award given to an employee or a related party
- ▶ Reserves and provisions for certain industries
- ▶ Business losses incurred overseas

Inventories

For tax purposes, inventories must be valued at cost using either the first-in, first-out (FIFO) or average-cost method. The last-in, first-out (LIFO) method cannot be used.

Provisions

Provisions are generally not deductible for tax purposes. However, certain taxpayers may claim bad debt provision as deductible expenses, such as bank and certain non-bank financial institution, including entity providing loan facilities, insurance company, leasing company that lease assets under finance leases, consumer financing company and factoring companies.

The following companies may also claim tax deduction for specific-purpose reserves: -

- ▶ Social insurance provider: reserves for social funds
- ▶ Forestry company: reserves for reforestation
- ▶ Mining company: reserves for reclamation of mining sites
- ▶ Industrial waste treatment company: reserves for closure and maintenance of waste treatment plants

Taxpayers may only claim tax deductions for bad debts if specific conditions are satisfied, while write-offs of receivables from related parties are not deductible for tax purposes.

Depreciation and amortization allowances

Depreciation is calculated on the useful life of an asset applying the straight-line method or declining-balance method. The following table sets forth the useful live and depreciation rates for depreciable assets.

Class of asset	Useful life (years)	Depreciation method	
		Straight-line (%)	Declining-balance (%)
Buildings			
Permanent	20	5	-
Non-permanent	10	10	-
Other assets			
Class 1	4	25	50
Class 2	8	12.5	25
Class 3	16	6.25	12.5
Class 4	20	5	10

Intangible assets providing more than 1 year of benefit, including leases of tangible properties, are amortized over their useful lives using the same percentages applicable to fixed assets. Special depreciation and amortization rules apply to assets used in certain businesses or in certain areas.

Foreign exchange differences

Foreign exchange gains and losses are treated as taxable income and deductible expenses, respectively, provided that the treatment is consistently adopted and in accordance with generally accepted accounting procedures in Indonesia.

Dividends

In general, dividends are taxable, with dividends paid domestically to Indonesian resident corporate taxpayers subject to withholding tax at a rate of 15% and corporate income tax rate of 20%. Tax exemptions may apply if the dividends are paid from the retained earnings and if the recipient's share ownership in the dividend payer represents 25% or more of the paid-in capital. Dividends received by Indonesian resident individuals are subject to a final tax at a maximum rate of 10% while dividends remitted overseas are subject to a final 20% withholding tax, unless applicable tax treaties provide a lower rate.

Interest

Certain interest income is subject to a final tax regime. Interest earned by resident taxpayers on time deposits, certificates of deposit and savings accounts is subject to a final 20% withholding tax. However, interest paid for other purposes is subject to 15% domestic withholding tax. Also, a final 20% withholding tax (or a lower rate if provided under tax treaties) is imposed on interest earned by non-residents.

Foreign tax relief

A credit is allowed on a country-by-country basis for tax paid or due overseas on income accruing to an Indonesian company, provided that it does not exceed the allowable foreign tax credit.

Tax loss carried forward

The carryback of loss is not allowed. Tax losses may generally be carried forward for 5 years or up to 10 years for certain businesses.

Tax consolidation concept

There is no tax consolidation concept. Tax losses of one company cannot be used to offset against the taxable profits of another affiliate.

Transfer pricing

The Indonesian tax authority requires that related party transactions be carried out on an arm's length basis and conducted with commercially justifiable grounds. Previously, taxpayers were only required to prepare transfer pricing documentation specific to their operations in Indonesia.

The law provides that the following methods may be used to determine arm's length pricing: -

- ▶ Comparable uncontrolled price method
- ▶ Resale price method
- ▶ Cost plus method
- ▶ Profit split method
- ▶ Transactional net margin method

Taxpayers now are required to prepare transfer pricing documentation comprising a three-tier structure (i.e., Master File, Local File and Country-by-Country Report (CbCR)), provided that certain thresholds are met.

Advance Pricing Agreements (APA), both unilateral and bilateral, are available in Indonesia.

Debt-to-equity rules

From 2016 onwards, the allowable debt-to-equity ratio is 4:1. The related interest will be disallowed if debt exceeds such threshold.

Related-party loan may be treated as equity investments, resulting in a tax disallowed expenses of such interest element. Moreover, in the case where there is a special relationship between two taxpayers and loan may therefore provide tax advantages, the transfer pricing rules may be applied to determine income and deductions and reclassify the loan as the equity.

Under Indonesian transfer pricing regulations, the following factors will be considered when determining whether an interest deduction will be challenged: -

- ▶ Analysis of the necessity of the debt, including the nature and purpose of the loan, market conditions when the loan was granted, the amount of the loan principal and the term of the loan, guarantees and collateral offered and the amount of any outstanding loans of the borrower and its ability to repay the loan by taken the Interest Coverage Ratio into consideration
- ▶ Whether there is evidence that the loan actually occurred
- ▶ Whether the debt-to-equity ratio is within the industry and business norms
- ▶ The arm's length nature of the interest rate or other fees related to the loan

Tax compliance and administration

All types of business entities (i.e., company limited, branch office, joint venture and representative office) are required to file an annual corporate income tax return by the end of the fourth month following the end of the fiscal year, although the deadline can be extended for 2 months. The balance of annual tax due must be settled before filing the annual tax return. Corporate income tax must be paid in advance in monthly installments, which are due by the 15th of each month. Each tax installment should be 1/12 of the tax payable for the preceding year (after exclusion of non-regular income or the tax payable based on the latest tax assessment).

Tax treaties

As of 30 April 2018, Indonesia has concluded double tax treaties with the following 67 countries: -

Algeria	Jordan	Slovak Republic
Armenia	Korea (North)	South Africa
Australia	Korea (South)	Spain
Austria	Kuwait	Sri Lanka
Bangladesh	Lao PDR	Sudan
Belgium	Luxembourg	Suriname
Brunei Darussalam	Malaysia	Sweden
Bulgaria	Mexico	Switzerland
Canada	Mongolia	Syria
China	Morocco	Taiwan
Croatia	Netherlands	Thailand
Czech Republic	New Zealand	Tunisia
Denmark	Norway	Turkey
Egypt	Pakistan	Ukraine
Finland	Papua New Guinea	United Arab Emirates
France	Philippines	United Kingdom
Germany	Poland	United States
Hong Kong	Portugal	Uzbekistan
Hungary	Qatar	Venezuela
India	Romania	Vietnam
Iran	Russian Federation	Zimbabwe
Italy	Seychelles	
Japan	Singapore	

B.2 Personal income tax

Who is liable?

Indonesian-resident taxpayers are subject to personal income tax on their worldwide income. Non-residents are subject to tax on their Indonesian-sourced income only. Individuals are considered resident for Indonesian tax purposes if they stay in Indonesia for more than 183 days within a 12-month period or if, within the calendar tax year, they reside in Indonesia with the intention to stay.

Assessable income

In general, taxable income of an employee includes, wages, salary, commissions, bonuses, pensions, director fees and other compensation for work performed. With certain exceptions, compensation in-kind for work or services is not considered taxable income for the employee and may not be treated as a deductible expense for the employer.

Members of partnerships, firms and associations, as well as other individuals, may be subject to tax on self-employment or business income. Self-employment and business income are combined with other incomes and taxed at the progressive personal income tax rates of 5% to 30%.

Dividends, rents, royalties and certain types of interest paid to individuals are subject to withholding tax at various rates. These types of investment income are generally combined with other incomes and taxed at the progressive personal income tax rates of 5% to 30%.

Some types of income are subject to final tax, for example: -

- ▶ Dividends received by an Indonesian resident taxpayer are subject to a 10% final tax.
- ▶ Severance payments are subject to a final tax at progressive rates ranging from 0% to 25%.
- ▶ Retirement benefits paid in lump sum by pension funds are subject to a final tax at rates ranging from 0% to 5%.

Deductible expenses

To determine the taxable income of regular employees, the following items are deducted from gross annual income.

- ▶ Standard deduction at the rate of 5% of gross income, capped at IDR 6 million a year
- ▶ Contributions made by employees to approved funds/pension

To determine the taxable income of a pensioner, the gross pension is reduced by a deduction of 5%, up to a maximum of IDR 2.4 million a year.

Allowances

The current personal allowances are as follows: -

Types of allowances	Amount (IDR million)
Personal allowance	54
Married persons' additional allowance	4.5
Wife's additional allowance if income received is not related to husband's or other family member's income	54
Additional allowance for each dependent family member with direct blood and/or adopted relationship (up to 3 persons)	4.5

Rates

The current personal income tax rates are as follows: -

Range of taxable income (IDR)	Rate (%)
50,000,000 or less	5
50,000,001 to 250,000,000	15
250,000,001 to 500,000,000	25
500,000,001 or more	30

Taxation of non-residents

A non-resident taxpayer is subject to tax at a flat rate of 20% on his or her Indonesian-sourced income.

Relief for foreign tax

An Indonesian resident who receives foreign-sourced income and pays taxes according to a foreign tax law will receive a tax credit against Indonesian tax. The credit equals the lesser of the foreign tax or the Indonesian tax applicable to that income.

Relief for losses

In general, losses may be carried forward for up to 5 years.

Tax filing and payment procedures

Employee taxes are withheld by the employer. An employer is required to submit a monthly tax return for all employees by the 20th day of the following month and an annual tax return no later than 20 January of the following year.

An individual is required to file an individual income tax return by 31 March following the end of the tax year. An individual earning income only from employment is not required to file a monthly tax return.

Married persons can separately file their income tax returns even if they do not enter into a prenuptial agreement.

B.3 Value Added Tax (VAT) and sales tax

Unless specifically exempt, VAT is generally applicable to delivery of taxable goods and imports of goods and services, including services providing benefits in Indonesia, but furnished by foreign taxpayers outside Indonesia.

The standard rate of VAT is 10%. A 0% rate of VAT applies to exports of goods or certain services.

Sales tax is imposed in addition to the VAT on the delivery of luxury goods manufactured in or imported into Indonesia. Rates range from 10% to 200%, depending on the nature of the goods.

The VAT operators throughout Indonesia are required to use the electronic tax invoice system (e-faktur), whereby all tax invoices issued need to be electronically approved by the tax office.

B.4 Customs duties

In general, customs duties are imposed on items imported into Indonesia. Goods are considered to be imported into Indonesia when the goods pass the border of the Indonesian Customs Territory. Imported goods must be cleared through Customs and are subject to customs duty and other taxes unless specifically exempted under the law.

Indonesia applies an 8-digit tariff nomenclature based on the Harmonized System of the World Customs Organization. Most customs tariffs lie between 0% and 40% but some products have higher tariffs, such as completely built up vehicles (rates of 10% to 50%) and liquor (rate of 150%).

The administrative process of the importation takes place at the Customs Office at the port of discharge and requires the importer or their agent (customs broker) to prepare an import declaration.

The import declaration should be supported with relevant import documents including invoice, packing list and bill of lading. All documents must refer to the importer by name.

In some major Customs Offices, the import declaration must be submitted through the Electronic Data Interchange. Smaller Customs Offices accept electronic submission on disc or other media. Remote Customs Offices require printed import declarations.



C. Financial reporting and audit

Method of accounting

Companies generally adopt an accrual basis for preparing the financial statements.

Accounting principles

The Indonesian Generally Accepted Accounting Practices (Indonesian GAAP), in principle, follow International Financial Reporting Standards (IFRS) but there are some differences. In practice, if no local accounting standard or other accounting practice in the Indonesian capital market has been established, companies may follow IFRS or United States GAAP. However, the Indonesian Financial Accounting Standards Board (Dewan Standar Akuntansi Keuangan: DSAK) and the Indonesian Institute of Accountants (Ikatan Akuntan Indonesia: IAI) plan to fully align Indonesian GAAP with IFRS.

Disclosure requirements

Basic financial statements include a statement of financial position, a statement of comprehensive income, a statement of changes in shareholders' equity, a statement of cash flows and notes to financial statements. The statutory financial statements are required to be prepared in Bahasa Indonesian language. However, a company can request approval from the Ministry of Finance to use English language.

Audit requirements

Company, branch office of foreign corporation, joint venture and representative office doing business in Indonesia must have their financial statements audited by a registered public accounting firm.

Filing and reporting requirements

The audited financial statements are required to be filed with the Ministry of Commerce (MOC) no later than 6 months after year-end and the annual income tax return no later than 4 months after year-end.

Listed companies must submit their audited annual financial statements to the OJK, financial services authority, for the purpose of disclosure to investors, within 3 months after the end of the annual financial period. Interim financial statements must also be submitted to OJK within 1 month after the interim financial statements date.

Books and records keeping

All types of business entity is required to maintain a register of shareholders and books of account that accurately reflect its transactions and assets and liabilities for tax inspection for at least 5 years, while all accounting books and records are required to be kept for 10 years.

Professional associations

The DSAK under the IAI is responsible for formulating and issuing accounting and auditing standards, as well as accounting interpretations.

The Indonesian Capital Market Supervisory Agency occasionally announces notifications regarding accounting issues, primarily to standardize the financial reporting practices of listed companies.



D. Individuals

D.1 Social security contributions

In Indonesia, social security contributions are made in the form of a combined insurance and provident fund, called BPJS Ketenagakerjaan which are calculated on the basic salary plus other monthly fixed allowances at the following rates.

- ▶ Work accident insurance: contribution of between 0.24% and 1.74% to be paid by employer
- ▶ Life insurance benefit: contribution of 0.3% to be paid by employer
- ▶ Old age benefit: contribution of 3.7% to be paid by employer and 2% by employee

Employees' contributions of old-age benefits are deductible from taxable income, up to 2% of income.

BPJS Ketenagakerjaan is mandatory only for company with more than 10 employees or having payroll cost of exceeding IDR 1 million per month. Contributions are also mandatory for expatriates if they work more than 6 months.

When an expatriate leaves Indonesia at the end of their assignment, they may be eligible to withdraw the pension component (i.e., the total contribution of 3.7% and 2% plus any contribution growth).

In addition, from 1 January 2015 onwards, there is a mandatory health care program, called BPJS Kesehatan. The BPJS health care program requires employer contribution at 4% of wages and employee contribution at 1% of wages.

D.2 Entry visas

A visa is required for a visit to Indonesia for any duration. However, governmental visitors and tourists, as well as social, cultural and business visitors from 14 countries, including Thailand, can obtain free visas on arrival for visiting Indonesia of not exceeding 30 days.

Single or multiple visas

Foreign visitors wishing to conduct business meetings or non-commercial activities that have governmental, tourism, social and cultural aspects may obtain either single entry visa (Visa Kunjungan: VK), or multiple entries visa (Visa Kunjungan Beberapakali Perjalanan: VKBP), from an Indonesian embassy or consulate abroad.

VK is issued for a visit of up to 60 days. The company or sponsor must provide a valid reason for requesting the visa, which may be renewed for additional one-month period, subject to a maximum duration of the visa of 6 months. The VK becomes invalid upon exit from Indonesia and another similar visa is required for any subsequent similar visits. The VK is not valid for working purposes.

For the VKBP, an application must be made by a sponsor to an office of the Directorate General of Immigration in Indonesia. VKBP

is valid for a maximum period of 12 months. Under this type of visa, each visit may not exceed 60 days. The multiple-entry visa is recommended for people who regularly visit Indonesia to conduct business meetings and who do not establish residency in Indonesia. The VKBP is not valid for working purposes.

Residence visas

A residence visa, known as a limited-stay visa (Visa Tinggal Terbatas: VTT), is valid for a period of 30 days on arrival. It is issued exclusively to expatriates who are working in accordance with the prevailing government regulations. Within this 30-day period, expatriates must then apply for a residence card, called a limited-stay permit card (Kartu Izin Tinggal Terbatas: KITAS) as well as other relevant stay permits. The KITAS is renewable up to 5 times. Each extension is valid for 1 year.

The VTT, the KITAS and other stay permits may also be applied for by dependents who accompany the expatriates to reside in Indonesia.

D.3 Work permits

The Indonesian government prefers that expatriates be employed in Indonesia only in positions that cannot currently be filled by Indonesian nationals. Company wishing to hire expatriates must provide the necessary education and training programs for Indonesians who will replace the expatriates within a reasonable time period (except for positions in board of directors and/or commissioners).

Employers must require their expatriate employees to obtain work permits. Obtaining the necessary visas and work permits in Indonesia can be a protracted and complex process. It is therefore strongly recommended that a prospective employer works with a local agent to obtain the permits and visas to employ expatriates. Work permits are usually issued for a maximum period of 12 months and may be extended, subject to approval from the government.



List of government agencies in Indonesia and contact details

Government agencies	Contact details
Ministry of the State Secretariat	Jalan Veteran No.17-18, Jakarta Pusat 10110 Tel: 021 3458595 Website: www.setneg.go.id
State Minister for Chairperson of The National Development Planning Agency	Jalan Taman Suropati No.2 Jakarta 10310 Tel: 021 390 5650 Website: www.bappenas.go.id
Coordinating Ministry of Economy	Jl. Lapangan Banteng Timur No.2-4 Jakarta Pusat 10710 Tel: 021 3521835 Fax: 021 3511643
Ministry of Finance	Jalan Lapangan Banteng Timur No.2-4, Jakarta Pusat 10710 Tel: 021 384 1067 Website: www.depkeu.go.id

Government agencies	Contact details
Ministry of Industry	Jalan Jend. Gatot Subroto Kav.52-53 Jakarta 12950 Tel: 021 525 6548, 021 522 9592 Website: www.kemenperin.go.id
Ministry of Trade	Jaln M.I. Ridwan Rais No.5, Jakarta 10110 Tel: 021 385 8337 Website: www.kemendag.go.id
Ministry of Cooperatives and Small and Medium Enterprises	Jalan H.R. Rasuna Said Kav.3-5 Kuningan, Jakarta 12940 Tel: 021 520 4366-72 Website: www.depkop.go.id
Ministry of Forestry and Environment	Gedung Manggala Wanabakti Blok I Lantai 3, Jl. Gatot Subroto, Senayan, Jakarta 10207 Tel: 021 5704501-04, 021 5730191
Ministry of Foreign Affairs	Jalan Taman Pejambon No.6, Jakarta Pusat 10110 Tel: 021 344 1508 Website: www.kemlu.go.id
Ministry of Law and Human Rights	Jalan H.R. Rasuna Said Kav. 6-7 Kuningan, Jakarta 12940 Tel: 021 525 3004 Website: www.depkumham.go.id


Government agencies	Contact details
Ministry of Communication and Informatics	Jalan Medan Merdeka Barat No.9, Jakarta Pusat 10110 Tel: 021 384 4227 Website: www.kominfo.go.id
Ministry of Transportation	Jalan Merdeka Barat No.8 Jakarta 10110 Tel: 021 381 1308 Website: www.dephub.go.id
Ministry of Tourism	Gedung Sapta Pesona Jalan Medan Merdeka Barat No.17 Jakarta 10110 Tel: 021 383 8167 Website: www.budpar.go.id
Ministry of Energy & Mineral Resources	Jalan Medan Merdeka Selatan No.18, Jakarta Pusat 10110 Tel: 021 380 4242 Website: www.esdm.go.id
Capital Investment Coordinating Board	Jl. Jend. Gatot Subroto No. 44, Jakarta 12190 P.O. Box 3186 Tel: 021 5252 008 Website: www.bkpm.go.id



Abbreviations

APA	Advance Pricing Agreements
ASEAN	Association of South-East Nations
BPJS	BPJS Ketenagakerjaan (Social security contributions)
BKPM	Badan Kordinasi Penanaman Modal (Investment Coordinating Board)
CbCR	Country-by-Country Report
DSAK	Dewan Standar Akuntansi Keuangan (Indonesian Financial Accounting Standards Board)
FDI	Foreign Direct Investment
FIFO	First-in, first-out
GAAP	Generally Accepted Accounting Practices
IAI	Ikatan Akuntan Indonesia (Indonesian Institute of Accountants)
IDR	Indonesian Rupiah
IFRS	International Financial Reporting Standards
KITAS	Kartu Izin Tinggal Terbatas (Limited-stay permit card)

LIFO	Last-in, last-out
MOC	Ministry of Commerce
OJK	Otoritas Jasa Keuangan (Financial services authority)
PMA	Penanaman Modal Asing (Foreign direct investment)
PT	Perseroan Terbatas (Joint venture established in a form of limited liability company)
VAT	Value added tax
VK	Visa Kunjungan (Single entry visa)
VKBP	Visa Kunjungan Beberapa Kali Perjalanan (Multiple entries visa)
VTT	Visa Tinggal Terbatas (Limited-stay visa)



Country updates and highlights of updates in CLMV+I

April 2018

- ▶ New regulation on the tax holidays has become effective as of 4 April 2018.
 - ▶ With conditions attached, an Indonesian legal entity under the listed pioneer industry with a new minimum capital investment of IDR 500 billion is eligible for the corporate tax exemption. The tax holiday ranges from 5 years to 20 years, depending on new capital investment amount of IDR 500 billion to IDR 30 trillion and greater. An additional 50% corporate income tax reduction is offered for 2 years following the expiration.
-

- ▶ The pioneer industry has been expanded to cover those with value added and high positive economic consequences and those related to new technology and providing strategic value for the national economy. An application can be done through the Investment Coordinating Board and approval will be granted by the Ministry of Finance.
-

March 2018


- ▶ Following the implementing regulations on Indonesia's thin capitalization rules by applying a 4:1 debt-to-equity ratio in 2016, taxpayers are required to comply with the reporting obligation by attaching a debt to equity ratio calculation and any private overseas loan transaction report together with the annual corporate income tax return, starting fiscal year 2017.
-

January 2018

- ▶ The tax treaty between Indonesia and Lao PDR has become effective in January 2018.
-



October 2019	Myanmar	All taxpayers are required to follow the new financial year from 1 October to 30 September, as opposed to from 1 April to 31 March.
January 2019	Cambodia	Expected effective of tax treaty between Cambodia and China
	Vietnam	Expected effective of the tax reform proposal (including corporate income tax, VAT, personal income tax, special sales tax and natural resource tax)
August 2018	Cambodia	Arm's length interest rate on related-party loan required
	Myanmar	Effective of new Myanmar Companies Law
May 2018	Myanmar	Issuance of notification clarifying conditions and requirements for foreigners to engage in wholesale and retail businesses in Myanmar
April 2018	Indonesia	Effective of the new regulations on tax holidays for pioneer industries covering 17 sectors with 100% corporate tax exemption for 5 to 20 years, depending on new capital investment amount
	Myanmar	State-owned enterprises to follow the new financial year from 1 October to 30 September while other taxpayers continue to follow the old financial year from 1 April to 31 March
March 2018	Indonesia	Reporting obligation required for a debt-to-equity ratio calculation and any private overseas loan transaction, which must be attached with the annual corporate income tax return, starting fiscal year 2017



February 2018	Cambodia	Issuance of an updated related party disclosure form (Annex 1) as an attachment to the 2017 annual Tax On Income return, which is due on 31 March 2018
	Vietnam	Input VAT exceeding VND 300 million for the goods imported for re-export can be refundable
January 2018	Cambodia	Effective of tax treaty between Cambodia and Singapore
		Effective of tax treaty between Cambodia and Thailand
	Indonesia	Effective of tax treaty between Indonesia and Lao PDR
	Lao PDR	New excise tax rates for fuel, alcohol, cigarette and entertainment services
October 2017	Cambodia	Issuance of TP rules covering arm's length principles, TP documentations and TP methodologies
August 2017	Indonesia	Effective of stricter anti-treaty abuse rules for non-Indonesian residents with income from Indonesia
May 2017	Vietnam	New TP rule in accordance with the BEPS Action 13: Requiring the three-tier TP documentation (Master file, Local file and CbCR)
	Vietnam	Introduction of restriction on the tax-deductible interest in accordance with BEPS Action 4
	Vietnam	Introduction of a substance over form for the deductibility of related-party services and interest expenses
December 2016	Indonesia	New TP rule in accordance with the BEPS Action 13: Requiring the three-tier TP documentation

Our “Doing Business” booklet series

With a local market saturation and intense competition amongst domestic players, a business expansion to overseas is increasingly gaining attention from investors. An effective tax risk management has posted crucial challenges to many corporations investing in foreign countries. As a starting point, to be well prepared for your outbound investment in CLMV+I, read our Doing Business booklet series.



About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all of our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization and may refer to one or more of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2018 EY Corporate Services Limited.

All Rights Reserved.

APAC no. 15000559

ED None

This publication contains information in summary form and is therefore intended for general guidance only. It is not intended to be a substitute for detailed research or the exercise of professional judgment. Neither EY Corporate Services Limited nor any other member of the global EY organization can accept any responsibility for loss occasioned to any person acting or refraining from action as a result of any material in this publication. On any specific matter, reference should be made to the appropriate advisor.

Peter S Ng

Partner, International Tax Services
Ernst & Young

Jakarta Stock Exchange Building
Tower 1, 14th Floor, Jl. Jend
Sudirman Kav. 52-53, Jakarta 12190
Office: +62 21 5289 5000
Email: Peter.Ng@id.ey.com
www.ey.com

Pathira Lam-ubol

Partner, International Tax Services
EY Corporate Services Limited

33rd Floor, Lake Rajada Office Complex
193/136-137 Rajadapisek Road,
Klongtoey, Bangkok 10110, Thailand
Office: +66 2264 9090 ext. 77052
Email: Pathira.Lam-ubol@th.ey.com

